POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU

OBITELJ

BROJ 12

22. OŽUJKA 1936.

2826

OBITELJ

TJEDNIK ZA HRVATSKU PORODICU

U ZAGREBU 22. OŽUJKA 1936.

Novela

ČOVJEK S KRIVIM MIŠLJENJEM

Napisao Ante Jakšić

I

Podmetnuvši ruku pod bradu, nagnut nad stolom i zatvorenom knjigom zamišljeno je Pavao Stanković, student Umjetničke akademije, gledao kroz zamagljena i zamazana prozorska stakla na ulicu, koju je kvasila već cijelo prije podne nemilosna jesenja kiša. Već je puna tri sata sjedio tu u sobi, prevrtao listove, crtao olovkom po stolu, dosadno uzdisao, dizao se, prilazio k prozoru, gledao prema nebu, ali je sve bilo uzalud.

Nebo je bilo oblačno, kao za inat kiša je padala i vidic je, kako su ispred prozora promicale neke žene s kišobranima i ljudi sa zavrnutim kaputima. Dok su teško odmicali časovi na požutjeloj i izlizanoj budilici, on je osjećao, kako mu u crijevima polagano i odmjereno svira orkestar nemilosrdne gladi, koja ga gotovo stalno prati kao vrlo odani i poznati prijatelj. Kadgod je pogledao kroz prozor na ulicu, lice bi mu se smutilo, preko njega bi se razlila žućkasta boja pomiješana s bljedilom i oči bi mu tada poprimale neki čudan stakleni sjaj, u kojem su se kao iz daljine ocrtavale stvari, što su nemarno pred njim ležale. Turao je ruku u džep, već je peti put od jutra prebrojio petnaest dinara, koji su vedro i s optimizmom zveckali dočaravajući mu toplu juhu i komad ukusnog mesa. No odmah je tu sliku prekrila jedna druga, neugodna i govorila mu je jasnije svojom šutnjom i nijemom zbiljom od ma kojeg rječitog čovjeka. On je vrlo dobro znao, da mu ta kiša ide stalno na živce i čisto da poludi. Tek jedva nekako što se dokopao tih petnaest dinara, predočio je sebi malenu udobnost, a sad eto kiša pada, cipele propuštaju vodu i hoćeš nećeš treba da ih dâ popraviti. No bilo bi još i lako dati ih opraviti, ali kako će ih odnijeti na popravak, kad eto osim tih cipela nema drugih?

Sjedi tako Pavao Stanković cijelo prijepodne u sobi dok vani prkosno pada kiša, i misli i premišlja, što bi bilo najpametnije da uradi.

Čini mu se, da je i sam nekako otežao kao i misli mu, jer evo ima pola mjeseca, kako se nije mogao ni da naspava kao čovjek. Polumrak, dosadna kiša, ustajalost vremena i uspomena još na jučerašnji objed, sve ga je to ovijalo umornošću i oči su mu se same od sebe polagano sklapale. Barem da mu je u sobi toplo, pa bi se još i dalo o nečem pametnom govoriti, ali ovako...

Kada je htio da ode, ušla je gazdarica zasukana do lakata, kako je u hodniku prala, i ispružila pred njim vrat brišući debele crvene prste u pregaču:

»Gdje vam je prljavo rublje? Ja sada perem.«

»A, rublje!« trgao se on.

»Nisam ništa od prošle nedjelje našla.«

»Imam evo ovdje jednu košulju i čarape, ali bih vas molio, da mi čarape još danas budu suhe, jer kad se vratim, bit će mi sasvim noge mokre, pa bih ih htio navući.«

»Dobro.«

»A onda ja ni sam ne znam, ali to čovjek ne može izdržati.«

»Ne možete spavati!?«

»A tko bi tu još mogao spavati! Čim eto taj, tu što spava, dođe kući i legne, odmah hrče, kao da mu kožu gule s leđa. Čini mi se, da će se kuća srušiti. Morao bi ipak imati obzira. S njim vam apsolutno niko ne će stanovati. To vam ja jamčim.«

»Pa znate, ja sam ga primila, jer imam prazan krevet, a meni ne može tako prazna soba ostati, ja od toga živim.«

»Nemam ja protiv toga ništa, nego recite mu, molim vas, neka ne hrče iz petnih žila, jer bih i ja već jednom kao čovjek htio spavati!«

»Govorila sam mu, pa on kaže, da nema ni pojma, da hrče. On ne zna ništa, drukčije ne može.«

»Eto jučer, kad je došao i sjeo na krevet, još nije ni cipele dobro skinuo, a već stao da hrče. Eh, pa to...«

»Šta ja tu mogu! Nađite nekog drugog, pa ću mu odmah otkazati. Ni ja ne mogu od njega spavati. Nekoliko sam ga puta noću i budila, ali ništa ne pomaže. Čim odem, ne prođe valjda ni petnaest minuta, a on opet kao i prije.«

»Čime se on bavi?«

»Trguje s marvom.«

»A tako!«

»Vi nađite kojega kolegu, pa ću ja njemu odmah otkazati. A ovako ne mogu, nikako ne mogu.«

II.

Kada je uveliko prošlo podne, još jedamput pogleda Pavao Stanković niz ulicu, navuče sivi, iznošeni kaput i uputi se sa svoje periferije na

objed. Kad pada, neka pada! Ne će on više čekati, da kiša stane.

Ide on ulicom, a voda polako, lopovski ulazi u cipele, dok pred njim sve mutno, zamišljeno i nezadovoljno idu ljudi, zvrndaju tramvaji, trube i prskaju na sve strane bezobrazni automobili! No, i to mi je baš život, misli Pavao Stanković i pljune prijezirno na mokar i svijetao asfalt. Onaj tamo hrče cijelu Božju noć, da ne može pošten čovjek ni oka sklopiti, a ovdje kiša, tramvaji, automobili!

Stisnuo se on u jedna vrata, ne može dalje. Kiša pada, kao da mu se želi osvetiti. Stoji on tako u vratima zabijenim rukama u džepovima, gologlav, neočešljan i zuri nekuda, kao da nikoga i ništa ne vidi. Kad je podigao glavu, spazi na drugoj strani ulice veliku ploču na radnji, a na njoj krupnim slovima piše: »Amerikanska brzopopravljaona cipela, za časak su vam cipele opravljene uz najpovoljniju cijenu.«

Gleda on taj plakat, stiska petnaest dinara u džepu i misli: »Eto, umjesto da je napisao: popravljaonica, piše: brzopopravljaona! I to mora da je po amerikanskom načinu.«

Prede na drugu stranu, turi nos kroz pritvorena vrata i kad se uvjerio, da je u radnji samo jedna mušterija, uđe i zažmiri sitnim očima unaokolo.

»Klanjam se, moj poštovani naklon!« čuje Pavao iza sebe glas i pred njim se odjednom nađe neobrijano čeljade s naočarima na kicoškom nosu, s ćelavom lubanjom i s kratkim nogavicama, kao da se i taj spremio, da gazi vodu.

»Da mi se malo cipele pokrpe!« veli Pavao i diže nogu istom onom otmjenom manirom kao i konj, kada mu kovač želi metnuti potkovicu.

»Za deset dinara i za časak gotovo! Izvolite samo sjesti, pročitati novine!«

Sjeo Pavao, skida cipelu, a čuje, kako ona mušterija nešto više, i vidi, da se crveni, kao da baš nije tu čist posao po srijedi. A onaj tamo naslonio se na stol, drži neke cipele u rukama, obrće ih i zagleda, kao da se, Bože mi prosti, zaljubio i govori: da se to može svakome desiti i da do njega nije ni najmanje krivnja. Ali mušterija sve glasnije viče, da je to pravi bezobrazluk i da je tri dana nosio cipele, otkako su mu ih opravili, i sada su opet, kakve su i bile. To je lopovluk, varanje poštenog i siromašnog svijeta.

Digao Pavao glavu i mjeri tu nezadovoljnu muštericu i vidi, kako se čovjek sav skupio, uvukao se u raskopčan poderan kaput, brada mu podrhtava, a ruke se tresu i crveni se kukast nos.

»Sramota, umjesto kože metnuli ste mi papir! I to vi onda zovete poštenim radom! Pljujem vam na taj posao i na takvo poštenje!«

Isturila mušterija glavu, ispravila se na prste i pljune na onoga tamo, što joj stoji sučelice, ali pljuvačka pade samoj toj muštерiji na bradu.

»Eh,« misli Pavao, »pa to ti je! Siromah čovjek i kad pljune, pljune sebi na bradu!«

I umjesto da bi skinuo cipele, brzo turi razvezane poveze u njih, ogleda se i izgubi kroz vrata na ulicu mrgudajući: »Nek ih đavo nosi, moglo bi se i meni dogoditi, da mi metnu i bez njihove krivnje papir umjesto kože! Uostalom, kiša je stala, dat će se sada i ovako neko vrijeme proživjeti.« Stisnuo je petnaest dinara u džepu i sam sebi se nasmijao u brk.

Prošlo već nekoliko dana i noći, a Pavao Stanković se svakog jutra okreće, kao da bi nekog nešto pitao i čudi se. Čudi se on tako eto već nekoliko dana i nikako da mu bude jasna ta stvar, da riješi tu novu zagonetku. Vidi on vrlo dobro, da mu se sobni drug sasvim promijenio, nekako se uozbiljio, šta li, ili bolje da kažem: postao je obzirniji prema Pavlu Stankoviću, jer eto sada ne pravi noću nikakvu galamu u sobi, dolazi obično kasno i to vrlo polako, da ga često puta Pavao ni ne čuje, a odlazi rano, dok još svi u kući spavaju i to tiho i oprezno, čak se ni ne umiva, eto tako je postao obziran i pažljiv. Misli Pavao Stanković: eto vidiš, ima čovjek obzira i profinio se i sada ni ne hrče i jednom riječi, čovjeku milina s njim stanovati. Ono rđavo mišljenje, što je o njemu Pavao bio stekao, počelo se mijenjati, uvidio čovjek, da je krivo sudio i stala ga i savjest nekako peći! Ali bilo mu je ipak ugodno pri duši. Milo mu je s pažljivim i poštenim čovjekom stanovati. No sada mu ipak jedna druga stvar nikako nije ulazila u glavu. Gazdarica se nešto smrkla, postala službena i kada je Pavao u jutro pozdravi, promrmlja tek nešto kroz zube i to je sve. Misli on, sigurno joj je žao, da otkaže sobnom drugu stan i radi toga se sada tako prema Pavlu i drži, jer je kazao eno onda, da s njim ne može nikako stanovati. Ah, ne mora se ona za to nimalo ljutiti, odmah će on povući svoju riječ protiv druga:

»Ne morate otkazati stan, sada ću stanovati s njim!« rekao je Pavao gazdarici. »Krivo sam čovjeka sudio!«

»Neka ide samo što prije!«

»Kako! Ne razumijem! Zar sada, kada je postao tako pažljiv, ne hrče, ne pravi nemir noću?«

»Samo nek ide, jer to nije čovjek!«

»Ali on je tako dobar.«

»Da, dobar je. Sada ne dolazi kao pošten čovjek kući, nego kasno i rano odlazi. Boji se, da ću ga ići buditi, ako počne hrkati.«

»Pa i prije ste ga budili.«

»Da, ali onda nisam iskala, da mi plati dug za stan. A sada, kada sam mu rekla, ili neka plati ili nek seli, sada mi ne hrče!«

»A tako!« raširio je široko Pavao Stanković oči, pa je sam u sebi mislio: »ovaj, to onda on zato ne hrče, što je dužan za stan. Dakle, to je taj lijek protiv hrkanja! Ah, sada vidim, da sam zaista imao krivo mišljenje o njemu! To on onda nije prestao hrkati iz pažnje prema meni, ah, zaista sam krivo čovjeka sudio! Pa to ti je, nikad čovjek ne zna, što da o nekome misli i kakav je taj doista! Nesavršeni smo, vrlo nesavršeni!...«

Humoreska

MIR

Napisao Aloïs Van Haver

U sudskoj dvorani vlada bučan razgovor.

»Mir!« veli predsjednik.

Neki debeljko ustane, pristupi k sucima, stane pred stolom predsjednika te zavikne:

»Dobro! Vidjet ćemo, kako će ova sudbena stvar svršiti!«

Predsjednik: »Mir!«

Debeljko: »Jest, mir, kako ste rekli, gospodine predsjedniče. Razjasnite mi, što želite! Da li deset ili dvadeset franaka? Recite nesmetano, istrest ću svoje siromašne džepove.«

Nato u dvorani nasta smijeh.

Predsjednik: »Još jednom, gospodine, mir!«

Debeljko s čudnom mirnoćom: »Imate pravo, gospodine predsjedniče! Što želite od mene? Poštivam sud. Neke budale vele, da je potrebno samo 24 sata vremena, da budu prokleti te bačeni u pakao, gdje će đavoli moći, da iz njihova mesa načine biftek.« (Bučan dugotrajan smijeh.)

Predsjednik: »A zašto ste došli ovamo?«

Debeljko: »Jer sam vodu, u kojoj sam se umio, izlio kroz prozor, a prokleta voda pogodila je ćelavu glavu moga dragog susjeda.«

Ponovni beskrajni smijeh.

Predsjednik maše zvoncem i viče: »Mir!«

Debeljko: »Jest, gospodine, još uvijek stojim pred vama.«

Predsjednik: »Kako se zovete?«

Debeljko: »Mir.«

Predsjednik (začuđen): »Što ste rekli?«

Debeljko: »Mir, do sto vragova, Mir!«

Smijeh.

Predsjednik: »Jeste li svijesni, da se tu takvo ponašanje ne može trpjeti? Vi hoćete da mene pozivate na red?«

Debeljko: »To sigurno ne ću.«

Predsjednik: »Odgovorite na moje pitanje! Kako se zovete?«

Debeljko (vrlo glasno): »Mir, gospodine, Mir, velim vam po zadnji put!«

Dugotrajni smijeh.

Predsjednik ustane i viče iz svega glasa: »Mir!«

Debeljko: »Ah! Napokon znate, tko sam! Napokon da, ali je dugo potrajalo!«

Ponovni smijeh.

Predsjednikova je strpljivost sada iscrpljena. Htio je da istjera debeljka, kad li se neki svjedok približio i razjasni cijelu stvar. Debeli zvao se: »Dragutin Ljudevit Mir«.

Evo zašto taj naivni čovjek govori, kad se veli Mir, te zbog čega odgovara Mir, kada ga predsjednik pita za njegovo ime.

Pored silnog i bučnog smijeha bio je debeljko ipak osuđen na novčanu globu od deset franaka.

Debeljko: »Znao sam već unaprijed, da ću biti osuđen! Do vraga!«

Predsjednik: »Mir!«

Debeljko: »Što izvolite još? Zar to još nije dosta?«

Publika izlazi vesela i smijući se iz sudnice.

TRZAJI DUŠE

Napisao Zvonimir Malić

Stajao je naslonjen o zid dvorišta. Odvratio je pogled od visoke, jednostavne, žute zgrade zavoda. Tišina u zavodu, premda su unutra sve same mlade duše, i pustoš u prostranom dvorištu mučila je njegovu živu narav i duh željan veselja. Pred zidom se prostirao lijep vrt, a desno ukusna jednokatnica. Jorgovan se penjao zidom i granao po vrhu.

Požudno je udisao njegov miris kao znak veselja i promjene. Posred vrta se dizao vodoskok od lijepa bijela kamena. Voda je prskala u vis, da se onda, udarivši o ogradu vodoskoka, u obliku kapljica spusti među latice cvijeća. Uski puteljci, ograđeni opekama, vodili su iz središta na sve strane: u sjenicu, među voćke, k ružama, ljubicama i zumbulima.

Iz sjenice je netko izašao. Lišće voćaka je šuštilo i po njemu je klizala nečija sjena. Prignula se i otkinula jedan cvijet. Nato se pokaže kod vodoskoka lijepa pojava u dugoj ljubičastoj ukusno naboranoj haljini, pripasanoj modrim pojasom. Pramenovi kovrčaste kose su se spuštali niz vrat i leđa. Crvenu ružu je zadjela na prsa. Zatim je produžila napred obaziruć se na svaki cvijet. Od časa do časa bi se prignula, da koji cvijet oslobodi od zatrpane zemlje. Napokon je ušla u kuću.

On je sve to gledao i činilo mu se, da je život u svijetu tako sjajan... tako sjajan... da su sva uživanja kao mirisi proljetnog cvijeta, koje nikad ne vene.

Duh mu je slobodno bludio izvan zidova zavoda. Doživljavao je zgodu za zgodom. Sve sjajno, ali... više nije imao što da zatraži od svijeta. Sve mu je dao i svega je nestalo, samo je ostala praznina i pustoš, što zavlada dušom poslije prolazna uživanja. Ta ga je praznina teško dirnula. Njegovoj čežnji svijet nije udovoljio; tek je ostao nemir i želja za nečim nepoznatim.

Povratio se u svoju nutrinu i sjeti se Onoga, koga je jutros primio i koji je bio zaboravljen na dnu njegova srca. I upoznao je, da je jedina sreća uz nebeskog Zaručnika.

Zavod mu je opet oživio. Tu sve živi i diše Kristovim životom, napreže se i bori, da svaki Kristu ugodi. Ta čežnja srca nije nikada sasvim ispunjena, zato je srce uvijek zadovoljno u ispunjavanju te želje.

I pred njim je uskrso još divniji lik euharijstiskog Zatočnika, koji obasipava ljubavlju, nježnošću i milostima sve duše, koje se odmaraju u sjeni Njegovog oltara.

Zvono je zazvonilo i on se požuri misleći na Njega...

JAPANCI

Napisao Josip Zidarić

Učenjaci, koji su proučavali japanski narod, misle, da su Japanci mješanci od nekoliko različitih naroda. Japanski narod živi na otocima na istoku Azije.

Na sjevernim japanskim otocima živi oko 20 tisuća ljudi naroda Aino. Oni se od pravih Japanaca razlikuju po gustoj kosi i bradi. Zacijelo su Aino došli na japanske otoke s kopna prije drugih doseljenika, od kojih je postao japanski narod. Ali nijesu ni Aino bili prvi doseljenici na japanskim otocima.

Na otoku Jesu i na Kurilima (gdje žive i Aino) vide se u zemlji jame duboke 1 metar do 2 metra, a duge su po 5 do 6 metara. Druge su jame okrugle, a premjer im je 5 do 6 metara. Našli su i po tisuću takvih stanova iskopanih pod zemljom. Aino pripovijedaju, da su u tim jamama živjeli Koko-pok-guru (»ljudi iz jama« ili »spiljski stanovnici«) ili Košito (»patuljci«).

Inače nas japanski narod potsjeća ponajviše na Malajce, tj. na onu smeđu ljudsku rasu, što stanuje na otocima na jugu od Azije i na otočićima Tihoga Oceana. Japanci su kao i Malajci odlični pomorci. Japanci žive najradije blizu mora. Mrsko im je stanovati u ravnici. Naročito ne vole visokih ravnica, već najvole gorski kraj uz more. Ne sele se rado u krajeve na kopnu. Ne vole da se sele ni u sjevernije studenije krajeve japanskih otoka, premda državna vlast pomaže, da se onamo naseli što više naroda. Japanci se ne vole ni baviti poslom, koji treba raditi na široku prostoru na kopnu. Prema tome bi se Japanci teško privikli stanovati na azijskome kopnu u Kini ili Mandžuriji. Po svojoj su naravi oni prikladniji da se nasele na otocima.

Ipak se po nekim japanskim narodnim običajima čini, da je dio japanskoga naroda istoga podrijetla kao i ona narodi, što stanuju na kopnu u istočnoj Aziji. Tako je tatarski običaj da se gata po kostima životinje, koju ubiju. Drugi se tatarski običaj danas više ne vrši, ali se vršio u davno vrijeme. To je bio običaj, da pri pokopu kojega umrloga vladara ili velikaša zakopaju oko groba u zemlju i njegove sluge ili konje tako, da ljudi i konji nijesu sasvim zakopani, već su zakopani samo napola, da budu oko groba kao živa ograda.

O takvome se pokopu pripovijeda u knjizi, koja se zove »Nihongi«. To znači »Povijest Japana«. U knjizi piše, kako su u Muzi pokopali brata cara Luinina. (Prema računu je car Luinin vladao od 29 godine prije Isusa do 70 godine poslije Isusa.) Kad su mrtvaca pokopali, skupili su sve one ljude, koji su ga služili, dok je živio. Zakopali su ih žive u zemlju oko groba tako, da su bili kao ograda oko groba. Dugo nijesu pomrli, već su jaukali i jadikovali danju i noću. Najposlije su pomrli i istruhnuli, pa su ih pojeli psi i vrane. Car je slušao, kako oni nesretnici jauču, pa je zapovjedio, neka prestane taj običaj. Poslije su mjesto živih ljudi ukopali oko groba glinene kipove. No običaj, na koji se narod odavna naviknuo, nije prestao najedamput zauvijek. I poslije je bilo takvih žrtava. Čak su smatrali kao obvezu časti, da se tkogod sam ubije poradi žalosti za svojim gopodarem.

Gatanje iz kostiju i ubijanje družine pri grobu gospode običaji su iz sjeverne Azije i tatarskoga su podrijetla. U sjevernoj Aziji gataju iz kosti, što je izvade iz ovčjega ramena. U Japanu nije bilo ovaca, pa su gatali iz kosti, što bi je izvadili iz jelenjega ramena.

Prema svemu onome, što smo spomenuli, misle učenjaci, da su Japanci narodna mješavina otprilike od 60% naroda malajskoga tipa, od kojih 30% doseljenika, što su bili kineskoga, mandžurskoga, mongolskoga i korejskoga roda, i od 10% naroda Aino i nekih drugih prastarih plemena.

TEBI, MARIJO

Spjevao Mate Meštrović

1.

U mojemu djetinjstvu
bila si žena u zlatu
nasmijana i bijela.
Bio sam stalan, da si se rodila
samo da mene paziš,
samo da mene voliš,
Marijo.

Onda je došlo ono, što Ti najbolje znaš,
jer Ti je napunilo oči suzama
i srce strahom.
Onda je došlo ono, od čega je potamnio
Tvoj sveti lik, o Marijo.
O, nijesi bila tako žalosna
ni kad si srela pod križem Isusa.

2.

Sad mi se opet vraća Tvoj sveti lik
u zlatu i bjelini.
Samo nijesi više onako vesela,
nego si jako zabrinuta.

O, to je lik moje dobre mamice.

Majko, na povratku Te molim jedino ovo:
pruži svoje svete dlanove,
da se na njima smiri, potpuno smiri
moje umorno srce.

ULLABELLA ROMAN DJEVOJKE BEZ MAJKE

ŠVEDSKI NAPISALA MARIKA STJERNSTEDT — NA HRVATSKI PREVEO VLADO S.

(Nastavak)

Korinovi su se vratili. Predstava se nastavila. Röster je bio zaboravljen. Ona je sve više i više shvaćala, što se zbiva na pozornici, sve više i više ju je diralo u srce, jer je bilo žalosno, tako da su Ada i ona udarile u plač. I kad je nastao rat, te se ondje dolje strahovito pucalo, neko je vrijeme bilo od pucnjave čak nemoguće bilo što vidjeti, očajno je ona jecala. Ali je zatim ponovo isplivala na površinu misao na Röstera.

Ponovo se zasvijetlila dvorana. Gospoda je Korin rekla:

»Sad dolazi zadnji čin, i onda je kraj.«

»Zar već?« Ullabella će.

Da, bilo je divno.

Gospodin Korin reče:

»Narodni je muzej ove godine opet otkupio jednu njegovu sliku.«

»Čiju?« upita Ullabella.

»Rösterovu, mojega bivšega saučenika na akademiji,« odgovori gospodin Korin radosno, kao da je narodni muzej njemu samome iskazao to odlikovanje.

Ponovo su svi upravili svoje poglede u Röstera. I kad je u isti čas pogledao gore, gospodin ga je Korin pozdravio na svoj veseli način. A Röster, koji je časak krzmao, kao da ga odmah nije prepoznao, odzdravio mu je.

»Vidiš,« gospodin će Korin svojoj ženi. »Isprva nije bio siguran, ali me je zatim prepoznao, premda je slavan čovjek.«

»Zar je on slavan?« upita Ada.

»I te kako!«

Zastor se dignuo u vis. Zadnji je čin, najžalosniji. Lijepa je Rorana bila u crnini, jer je onaj, koga je ljubila, bio mrtav, a drugi je star i bolestan sjedio u parku. Ona ga je posjetila i predala mu pismo, da ga pročita. Bili su to najljepši stihovi, što ih je on sam napisao, a da ona o tome ni slutila nije. On nije nikad mislio, da bi joj moglo stati do toga, da to sazna. Bio je tako ružan i uvjeren, da ona ne može mariti za tako ružnog čovjeka. Rukama je mahao i čitao stihove. Bio je plemenit i hrabar do zadnjeg daha. Sad je međutim bilo prekasno za Roranu, da se predomisli. On je sjedio na stolici, žuto je lišće stalo padati na nj. Spustio je glavu na prsa i bio je mrtav... Urnebesni se pljesak prolomio dvoranom, svi su se dignuli, mnogi su stali odlaziti, a drugi nijesu htjeli otići, među njima i Korinovi. Ullabella se nadala, da će oni ostati najposljednji.

Ona se sagnula — Röster je već bio otišao. A sad je znala, tko je on: jedan od slavnih ljudi, kojih toliko imade u Stokholmu, iako ne u onom dijelu grada, gdje je ona stanovala. Korinovi su bili ponosni, što su ga poznali, ali usprkos toga nije mogla izdati, kakav je on bio dobar prijatelj njena oca. Bilo je tako, kao da ga hoće zadržati sama za sebe. Što je bio slavan, bilo je posvema svejedno. To nije bio razlog, da ga je voljela i na njega mislila svakog dana, koji je on živio i disao neizmjerno udaljen od njena svijeta — nedostiživ.

Ullabella je prispjela kući iza jedanaest sati, skoro o ponoći, nimalo izmorena i sa sjajnim očima. Nakon što se Korinovima zahvalila na njihovoj prijaznosti, potrčala je uz stepenice u tamnoj i mirnoj kući. Njena se vrata otvoriše, Malina je stajala na njima i čekala je.

Malina je sjedjela kraj prozora i iščekivala je. Budući da se knjigovoda imao vratiti kući tek sutradan ujutro, mogla je mirno stajati na prozoru. Sirota stara Malina čekala je cijelo veče sama u tmici, da prišteđi na svijetlu. Bila je uvijek malko nemirna, kad Ullabelle nije bilo kod kuće. Sad je bila umorna, žmirila je u oštro plinsko svijetlo, kad ga je zapalila.

»Malino, Malino!« klikne Ullabella i zagrli Malinu, krijući pri tom svoje lice na njenim vjernim grudima.

A kad je stala pripovijedati o komadu i o svemu lijepome, što je vidjela i čula, zaboravila je i Malina na svoju umornost, slušala je i povladivala gladeći pri tom Ullabelline sjajne, divne uvojke, koji su po njenu uvjerenju u cijeloj kući pobudili toliko udivljenje.

Malina joj počešljala kose, splela ih u kite za noć, dala je djevojčici popiti šalicu mlijeka, da ne mora leći gladna, usprkos svih poslastica, što ih je dobila od Korinovih. Konačno je Malina veliku djevojčicu uzela u svoje stare, ali jošte uvijek jake ruke i ponijela je nekoliko koraka na njenu postelju u malenoj sobici.

»Tako, dijete, sad moraš spavati.«

»Da, Malino, ali...«

»Sutra ćeš dalje pričati.«

»Hoću samo, da te nešto upitam.«

»Što to?«

»Koji je onaj dječak, koji je bio s Rösterom u kazalištu? To nije bio njegov sin.«

Malina nije znala na to odgovoriti. Bio je to možda kakav dječak, koga je on pozvao.

»Da, da, ali sad laku noć.«

»Malino, još samo nešto.«

To se ponovilo još dva, tri puta. Ona je dobro pokrila veliku djevojčicu, ali velika se djevojčica ponovo otkrila, sjela na krevet i pokazivala, kako se na koncu držala Rorana, kad nitko, pa ni gospodin Korin, nije mogao zadržati svojih suza.

Kad je konačno Malina mogla otići, zaspala je odmah Ullabella užarena lica i srca, puna zahvalnosti.

Da, Božić je svakako bio lijep!

Četvrtog dana, kad su počeli obični dani, prispio je brzojav od inžinjera Winterrosa. Malina je doduše rekla, da ga je telegrafski činovnik po

svoj prilici u božićnom vrtlogu zakašnjeno dostavio, ali je ipak iz datuma razabrala, da se inžinjer uistinu prekasno sjetio.

Telegram je glasio:

»Tata ne zaboravlja svoje malene, odvažne djevojčice.«

Trebalo se i time zadovoljiti.

IX.

NEŠTO O EMILOVOJ SUDBINI

Ullabella se nije prevarila, kad je mislila, da je u kraljevskom parku prepoznala svog starog prijatelja Emila.

Zaista je on to i bio.

Prošle su više nego dvije godine, otkako je on kao petnaestgodišnji mladić napustio Lindengen sa dvadeset i pet kruna u džepu, što mu ih je darovao inžinjer Winterros i pri tom ga bodrio riječima, kojih se još danas živo sjeća. Inžinjer je naime rekao:

»Dragi moj Emile, ti nijesi glupan. Pokaži, što znaš.«

Nije on bio glup. Nitko mu doduše nije rekao, što je to glupan, ali on je to ipak odmah shvatio; da to znači bena, šuplja glava, magarac. To on zacijelo nije bio. Naprotiv, on je bio bistar i lukav, nitko nije odgovarao vjeronauk tako okretno kao on, tako da ostario, sasvim gluh župnik nije čuo, da li je Emil po volji popravljao bibliju ili katekizam. Ali išlo je dobro, a to je on baš i htio. Kod novog župnika, koji je bio veoma strog i učen, a osim toga odlično je čuo, ne bi po svoj prilici tako dobro prošao. Emil se međutim nije trebao tužiti na takve brige, kada je sa svojim jednostavnim, malenim svežnjem u ruci jednog ranog jutra kročio prema pristaništu Lindengena, da sačeka brod za Stockholm.

Brod je pristao, mostić je bio bačen. Emil je promatrao, kako je na brod bila ukrcana razna tovarna roba, koja se imala otpremiti u Stockholm. Bilo je tako lijepo smjeti još časak ostati na lindengenskom mostu, na lindengenskom tlu. On nije ništa drugo na svijetu poznavao i išao je ususret posvema novu, nepoznatu životu. I neustrašivu se Emilu orosiše oči suzama, kad se sjetio, da je za nj zauvijek svršio život ovdje vani, gdje je proveo svoje djetinjstvo. Prestali su dobri zalogaji u inžinjerovoj kuhinji, prestale su šale i lakrdije, prestali su laki radovi, koji su mu pružali dovoljno vremena, da se igra s Ullabellom, veselom, mladom i pristalom Ullabellom.

Da, ona je bila veoma pristala djevojčica, toga nije Emil mogao ni poreći ni zaboraviti.

Međutim je tovarna roba bila ukrcana na brod. Emil je pošao preko mostića i brod se otisnuo od kopna. Uputio se na krmu, turio ruke u džepove od hlača i stao fićukati, čime je na se svratio pozornost putnika. I prije nego li je prispio u Stockholm, bile su njegove oči posvema suhe i on sam pri najboljem raspoloženju.

Bio je namješten kod nekog odvjetnika.

Trebao je dočekivati ljude, koji su željeli govoriti s odvjetnikom ili njegovim ortacima. Bila su naime tri odvjetnika, koji su imali zajedničku pisarnu, jednu od najvećih u Stockholmu. On je imao paziti na telefon i uspostavljati veze s raznim sobama. Osim toga imao je da ide naokolo s važnim dokumentima ili na sud ili na gradsku vijećnicu ili na policiju. Sve su to bila vrlo važna mjesta, gdje su osim toga bili predavani, saslušavani i osuđivani zločinci, tatovi, krivotvoritelji novca, ubojice iz potaje i slično. Ako se pazilo, moglo se više puta i vidjeti takvog jednog nitkova.

Zapravo nije ni bilo zlo za Emila, što je dobio jedno takvo namještenje.

Ispočetka mu je pomogao neki drugi mladi čovjek. Vodio ga po gradu, da se u njemu mogne snaći, i upozoravao na raznu gospodu u pisarni. Najodličniji među njima zvao se Nikolaus. On je imao glavnu riječ, i to se vidjelo na njemu, jer nije dolazio u pisarnu svakog dana, toliko je naime imao posla. Sjedio je u parlamentu i osim toga bavio se svim mogućim velikim stvarima. Vladao je skoro cijelom državom, kako je Emilov drug natuknuo, i teško onome, koji nije vršio svoje dužnosti.

Drug je bio gradsko čeljade. Nije poznavao ništa drugo osim Stockholma. Ni najmanje ga nije zanimalo, što je Emil pričao o Lindengenu, konjogojstvu, vrtlarstvu, plesu na gumnu, harmonici i sličnim djetinjarijama, pa čak ni pjesme ni veselo cerenje. On je već previše toga vidio i čuo. Budući da Emil nije bio glupan, odmah se odrekao svojih malenih seoskih umijeća i zadovoljio se time, da motri svoga druga. Od njega se obzirom na vladanje i razgovor dalo vrlo mnogo naučiti. Drug je osim toga polazio večernju školu. Emil je odlučio, da će i on isto učiniti.

»Pišete poput vrane,« rekao je učitelj Emilu. »Izgleda, da zapinjete i u pravopisu.«

Emil se pošteno mučio s krasopisom i pravopisom, računstvom, poviješću i drugim predmetima.

Ali je za svoje čitanje bio pohvaljen.

Emil je isprva stanovao kod roditelja svog druga. To mu je bilo preskupo, premda je najam-

Zašto baš u Radensko kupalište?

Ako idete u kupalište, onda si bezuvjetno izaberite najbolje. Radensko je naše najjače prirodno ugljično — CO_2 — kupalište. Liječi bolesti srca, bubrega, živaca, ženske smetnje (upale, bijeli tok i sl.) spolnu slabost, unutrašnje žlijezde, rekonvalescente, nervozu, sklerozu. Ove god. sasvim preuređeno. Ozidano novo, moderno kupalište. Nova kanalizacija i regulacija. Nabavljeni i neki novi moderniji aparati. Idealno za odmor. Sakupljanje energije na samim čuvenim izvorima za kupanje i piće. Od 15. V. ima direktan vagon iz Zagreba za Radence. Polazak iz Zagreba u 8.05 u jutro te dolazi direktno u Radence bez ikakvog prelaza u 4 sata po podne.

Maj, juni 20 dana Din 1400.— Sve uračunato (stan, hrana, kupke, 2 liječnička pregleda, sve takse, posluga, Rentgen, analiza mokraće). Sve informacije, prospekte itd. daje: **Uprava Radenskog kupališta, Slatina Radenci kod Maribora.**

nina iznašala samo malen dio njegove plaće. Bilo je vrlo dobro kućanstvo. Emil je ležao na krevetu u kuhinji, gdje se na policama blistalo bakreno posuđe i gdje je sve bilo čisto i fino. Ali Emil nije bio tako izbirljiv. On se upravo tako rado nastanio u sobi, u kojoj su već stanovala tri Dalekarlijca. Oni su čitavog dana pilili drvo i zatim ga nosili po stanovima u susjedstvu. Katkad bi pomagali drugima kod seoba i za to dobivali napojnice. Kad s preuzetim poslom nijesu bili gotovi, često puta im je pomagao Emil, koji je bio sretan i zadovoljan, kad je zaslužio napojnicu.

Emil je stanovao skoro godinu dana kod svog druga. Ondje mu je bilo dobro, ali nije ništa prištedio. Najednom je zaželio, da radi poput Dalekarlijaca. Oni su mislili samo na štednju, jer su se htjeli jednom kasnije vratiti kao bogati ljudi u svoj zavičaj Dalekarliju. Ponajviše su jeli vani, ali tu i tamo pripravili si jelo i kod kuće. Emilu su dozvolili, da smije u njihovom poslu učestvovati. Ponajviše je tu bilo kave i kruha, ali je on bio zadovoljan. U sobi, niskoj, tamnoj i vlažnoj vrtnoj sobi, stajala su četiri kreveta. Momci su smrdili po drvu i to ga malko podsjećalo na škver. Inače se osjećao vrlo dobro.

Emil je sad već ispunjavao svoje mjesto isto tako dobro kao i njegov drug. Još je uvijek pohađao večernju školu i iza toga odlično spavao u niskoj, vlažnoj sobi, koja je do jutra odjekivala od snažnog hrkanja Dalekarlijaca.

Nedjeljom pošao bi većinom sam u šetnju, svuda se ogledavao i malne svuda zamalo se snalazio.

Emilov je život u toj godini bio pun snova.

Ponajprije je htio postati stražar. Bila je to zacijelo posljedica njegova hodanja na sud. Vježbao se hodati kao stražar, uspravnih leđa te strogog i budnog lica. Njemu ne bi zločinac tako lako umaknuo. Pripisivao si već toliku snagu, da bi mogao takva zločinca dovući do suca, i nije se bojao, svladati najokorjelijeg ubicu i navući mu lisičine.

Ali kad ga je njegov drug ismijao i rekao mu, da on nikad ne može biti stražar, jer je malen, tanak i slabašan, odlučio je bez daljnjeg, da će postati detektiv. To je zapravo bilo mnogo finije, nije se dašto nosila uniforma.

I Emil se sad vježbao u tome, da predstavlja razne ličnosti. Nije se naravski preodijevao, ali su kod toga vrlo mnogo značile također igra lica i kretnje. Jednom je na primjer predstavljao svjetskog čovjeka, koji je vitlao svojim štapom i pozdravljao elegantnim nagibanjem glave; ili predstavljao bi staru, grbavu i krezubu ženu; ili čak kakvog nitkova, da time nadmudri druge. Emil je imao otvorene oči te je odmah znao, da sve stoji do vladanja svake osobe.

Ali ga na kraju godine zadesi nesreća.

Polagano je stao kašljucati i kašljati. Nije se to nimalo lijepo čulo. Dame u pisarni je to nerviralo. Mislio je, one bi tek morale čuti, kako on kašlje po noći. Dalekarlijci su uza sve to spavali dobro. Čitavog su dana nosili drva i bili odviše izmoreni, da bi se mogli brinuti za nj. Gospođice iz pisarne davale su mu bonbone proti kašlju, crnog šećera, pastila, ali sve to nije ništa pomoglo. Kad je konačno jednog dana bio u sobi odvjetnika Nikolausa, napao ga tako strahovit kašalj, da se jedva mogao držati na nogama.

Odvjetnik je rekao:

»Prelagano si odjeven. Evo ti novac za pošten zimski kaput.«

Veliki čovjek izvadi pedeset kruna iz lisnice. Emil je kašljao i zahvalio, kako je znao i mogao.

»Imaš li pristojan stan?« upita odvjetnik.

»Da, čak vrlo pristojan.«

»Stanuješ li još kod svog druga?«

»Ne, ondje je bilo prelijepo za me.«

»Što? Prelijepo? Ja sam naredio, da se ondje za te još posebice plaća, da ti bude dobro, jer nemaš roditeljske kuće,« odvjetnik će strogo.

»I ja sam ondje plaćao od moje plaće,« odvrati Emil.

»Koliko?«

Emil je naveo svotu.

»Da,« odvjetnik će i stade rasti u svojem naslonjaču, izgledajući sve veći i stroži. »Tako je bilo dogovoreno. Ti si morao biti svijestan, da sam za se plaćaš. To treba učiti u pravo vrijeme. Zar ne shvaćaš, da si od svoje plaće stanovao u bescijenje? Nigdje ne bi mogao tako jeftino stanovati, kad ne bismo mi to bili naredili odavle.«

»Sad stanujem još jeftinije,« dobaci Emil.

Odvjetnik Nikolaus veoma se uozbiljio. — Rekao je:

»Onda ne jedeš dovoljno!«

»Da.«

»Ne, kažem ja,« vikne odvjetnik.

Nije se pristojalo dalje protusloviti jednom takvom gospodinu. Za to je Emil pokorno zašutio, kao što bi po svoj prilici svjetski čovjek zašutio pred drugim, još većim svjetskim čovjekom.

»To mora biti odmah uređeno,« odvjetnik će. »Predaj mom tajniku tvoj naslov. Mora se smjesta ispitati, kako se to slaže. Nemoguće je, da možeš izaći na kraj s tvojom plaćom. To je jasno poput sunca. Možda štediš?« nadometne, kao da se šali.

»Da, nešto,« odvrati Emil vrlo ozbiljno. »Ali,« prizna pošteno, »ja još uzgred nešto prislužim.«

»Ti si lud,« kaže velik čovjek. »Sad pođi. Ja ću o tome razmisliti.«

Ali njegovo se razmišljanje iskazalo zasad kao suvišno. Već drugog jutra nije Emil mogao ustati. Njegovi su sobni drugovi pozvali liječnika, koji ga je dao odvesti u bolnicu.

»Nema nikakve opasnosti po njegov život,« rekao je liječnik, »ali on je mnogo toga prepatio. Mladić ne podnosi gradskog zraka, a niska soba, u kojoj spavaju četiri čovjeka, za nj je pravi otrov. Njegova su pluća oslabila. On je uopće slabunjav.«

Kad je moćni starješina to doznao, platio je za nj bolničke troškove i naredio, da Emil što duže ostane u bolnici. Mladić je pobudio njegovo posebno zanimanje.

Vrijeme, provedeno u bolnici, bilo je za Emila vrlo lijepo. Po čitave sate smio je danomice le-

žati, fantazirati i misliti o čemugod je htio. Ondje je imao sjajan krevet i odličnu hranu. Njegovali su ga prijazni ljudi. Bilo je i knjiga. Nešto ljepše nije se prosto moglo ni zaželjeti. Kad je svanulo ljeto, morao je uvijek misliti na lijepi stari Lindengen. Jednog je dana zamolio, da mu donesu papira, i on je odlučio napisati list.

Komu? Hofmanu na škveru ili Fridi u kuhinji? Ne.

Ullabelli!

Nastalo je međutim pitanje, da li se to pristoji. Ullabella je morala biti već prilično velika te je po svoj prilici znala čitati i pisati, a možda i bolje od njega! Emil je bio uvjeren, da je Ullabella to u godinu dana naučila najvećom lakoćom.

Svladao je sve svoje sumnje i pisao:

»Draga Ullabello! Kako ti ide? Sada stanujem u bolnici, gdje mi je dobro. Ne smrt, nego njen mladi brat, tako stoji u nekoj pjesmi, a ja tim riječima mislim, da nijesam mrtav, nego bolestan. Kada ozdravim, mogu, ako hoću, poći u trgovačku školu, a to je prvi stepen k srećnoj budućnosti. Na proljeće imam sedamnaest godina, mladić sam dakle u najljepšoj dobi, u majskom cvatu, to je bilo ono milo vrijeme, kojega se sjećam, kao da je jučer bilo. Kako vidiš, stari Emil znade još mnogo stihova, pa ja ne vjerujem, da ovdje krivo pišem, ali kad sam sa sela došao ovamo, pisao sam poput vrane. Možeš mi vjerovati, mnogo se nauči u glavnom gradu, lijepoj kraljici Švedske. Pri tom se voljko osjećam. Ne mogu ti više pisati, premda bih ti imao mnogo toga javiti, ali mi ćemo se vidjeti, moja draga prijateljice. Pozdravi sve. Narednog Božića kanim doći. U prijateljstvu Emil.«

Pismo je ležalo dva tri dana na Emilovu stolu. Opet mu je bilo gore, pa je zaboravio zamoliti, da mu dadu marku. Kad mu je bilo bolje, pročitao je još jednom pismo i pronašao, da nije dobro. Pisao je novo pismo, i to u stihovima, ne u stihovima drugih ljudi, nego svojima, koje je sam sastavio, pa opet se nije mogao odvažiti da ga pošalje, a osim toga je bio prelijen da ga prepiše.

I tako se dogodilo, da ni pismo ni stihovi nijesu našli puta do Lindengena. Ondje se ništa nije čulo o Emilu, niti se pitalo za nj, jer su baš tada ondje imali posve druge brige. Baš tog ljeta, kada je Emil ležao u bolnici, dogodila se nesreća sa stečajem.

Na jesen bio je Emil ponovo zdrav.

Narastao je, odebljao i bolje je izgledao. Dobio je novo, pristojno odijelo i nastanio se opet u pristojnoj kući. Ondje se osjećao veoma dobro, jer je spoznao, da pri tom dobro prolazi. Posjećivao je tečajeve, kanio je učiti pisati na stroju, stenografiju, knjigovodstvo, s vremenom čak i koji strani jezik. Sve je lako shvaćao, i sad, kad je ozdravio, vraćalo mu se njegovo dobro pamćenje. Tek što je zavirio u koju knjigu, već je znao napamet cijelu stranicu. Što je tisak bio ljepši, to je brže učio.

Našao je i nove drugove, čak prijatelje. Ovima ni izdaleka nije izgledao takav seljačina kao prvome drugu. Grad ga je mnogome naučio, i on se opet mogao razmetati svojim starim umijećem. Sa nešto malo gradske uglađenosti moglo se ono odlično upotrebiti. Učio je pjesme, šaljive i ozbiljne, sad je oponašao ovoga sad onoga. U nedjeljama polazio je na izlete u prirodu, ali sada više nije bio sam, kada je studirao, kako se vladaju ljudi, te ih nastojao oponašati. Sad je s jednom jedinom kretnjom mogao nasmijati prijatelje, da su se hvatali za trbuhe.

Naš je Emil uvelike imao da zahvali odvjetniku Nikolausu. Radi toga marljivo je učio pisati na stroj, stenografiju i ostalo, što je trebao da uči na želju odvjetnika. Ali to nije bilo kakvo posebice ugodno zaposlenje. Radi toga namjeravao je on, da prije ili kasnije potraži neku drugu djelatnost, samo nije pravo znao, kakve vrsti. Bio je i nadalje marljiv i zahvalan, zasada do daljnjega. I čekao je da kucne čas.

Već je bila duboka jesen. Sa drveća u kraljevskom parku popadalo je već sve lišće, sakupljeno i odavno već odvezeno. Zemlja je bila tvrda i zamrzla, vrbe oko Molinove česme s brončanim labudovima bile su pokrivene injem i pružile su divan pogled.

I Emil i njegovi drugovi uživali su u tom divnom vidiku na svojim šetnjama. Gledali su uzbješnjelu vodu u rijeci, smjenu dvorske straže, ljude, koji su izlazili iz crkve, i one, koji nijesu bili u crkvi, ali su uza sve to izašli u prirodu i veselili se jasnom, divnom prvom zimskom danu.

»Ne pušite,« rekao je doktor Emilu. »Nemojte uopće ni započeti pušiti, tako vam se ne će trebati odučavati. Vi ćete uvijek imati slabašna prsa.«

Ali Emil je usprkos toga stao pušiti. Ne mnogo. Popušio je samo nekoliko cigareta, a zatim bi ostavio ostatak cigarete da mu visi na usnici i pri tom zabavljao prijatelje svojim brbljanjem, pjesmama i cerenjem. To je izgledalo vrlo drzovito. Klobuk je nosio nešto po strani, također drsko, a pod njegovom je bradom lepršala zgodna široka kravata, kakvu je jednom zgodom u kavani vidio kod jednog pjesnika.

Dok su mladi ljudi stajali čavrljajući u golom parku, opazili su velikog, posve obrijanog čovjeka. To je bio nekakav glumac, koga su vidjeli ili na pozornici ili u najmanju ruku naslikana. Okrenuli su se za njim.

Emil je posve zanijemio.

»No, Emile,« rekoše mu drugovi, tek što je nestao glatko obrijani čovjek, jer se Emil zaustavio baš usred pričanja neke pripovijesti.

Pripovijest je ispričao do kraja. Ali opazilo se, da duhom nije bio pri stvari. I narednog dana, jednog ponedjeljka, pošao je u sobu odvjetnika, svog zaštitnika.

»Što želiš, Emile?«

»Sada znam, što ću postati,« odgovori Emil. »Ja ću postati glumac!«

»Ne, za to ne dam ni pare,« kaže veliki strogi čovjek. »Tu bi se ti izgubio.«

(Nastavit će se.)

VELIK USPJEH IZLOŽBE SVETE ZEMLJE

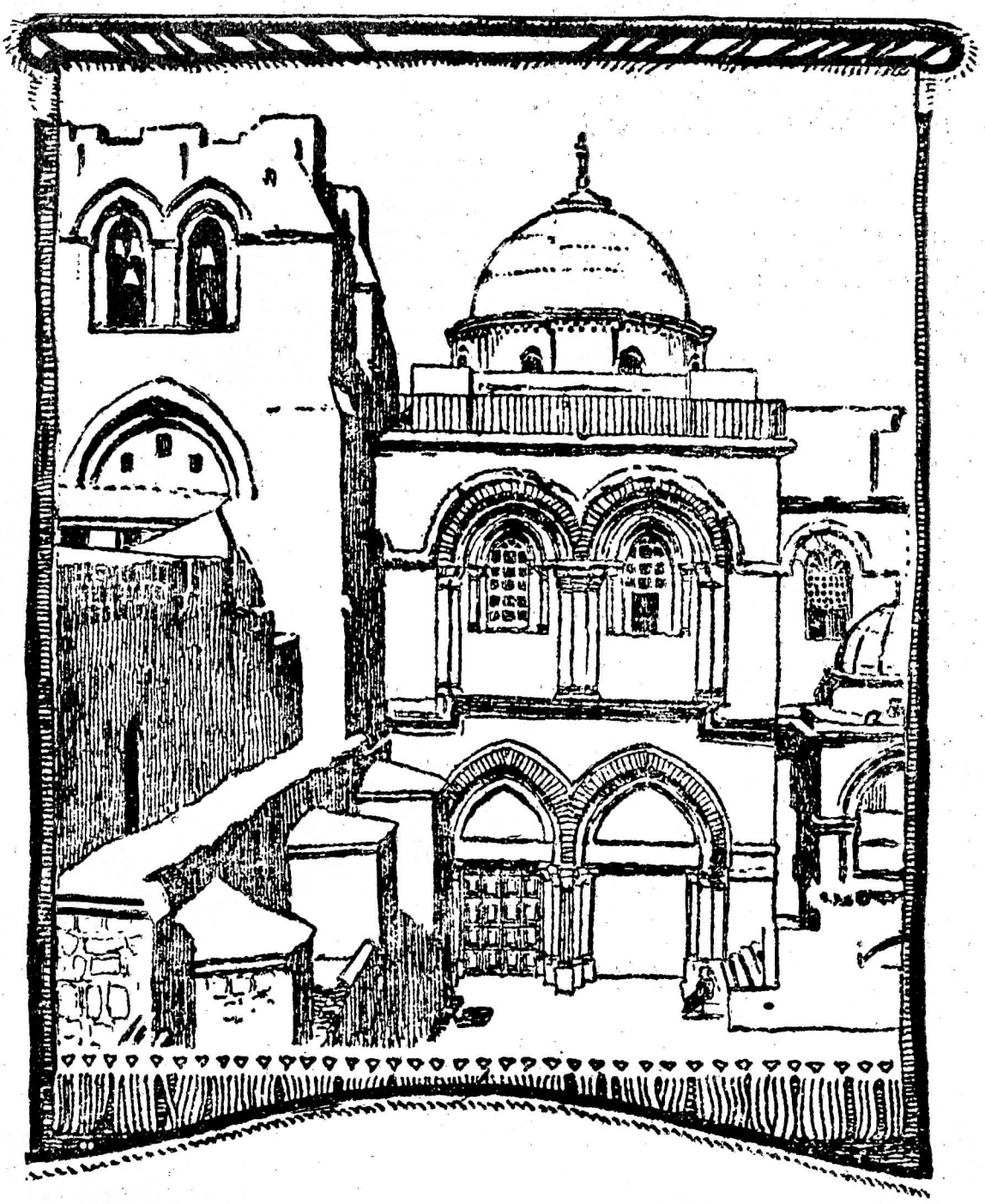

PROČELJE BAZILIKE BOŽJEGA GROBA U JERUSALEMU SAGRAĐENE GODINE 1160.

U Zagrebu je 14. o. mj. hrvatski metropolita preuzv. g. dr. Antun Bauer otvorio prvu hrvatsku izložbu Svete Zemlje, koja je priređena u Umjetničkom Paviljonu, dakle na najljepšem mjestu u Zagrebu na Trgu Kralja Tomislava. Na izložbi je izložen hrvatski jerusalemski oltar bl. Nikole Tavelića, umjetničko djelo Ive Kerdića, zatim slike iz života bl. Nikole Tavelića od Gabrijela Jurkića s raznim drugim umjetničkim djelima, a u posebnoj je dvorani prikazana prošlost i sadašnjost Svete Zemlje. Tu se niže bezbroj zanimljivosti. Izložba je pobudila pravu senzaciju u Zagrebu te mnoštvo posjetnika dolazi svaki dan, da je vidi. Dosad su je posjetila oba zagrebačka nadbiskupa, križevački biskup, velik broj svećenika iz Zagreba i okolice, mnoga društva, škole časnih sestara i mnoštvo drugoga svijeta. Dolaze posjetnici i čak izdaleka iz Srijema, Bačke, Dalmacije i drugih krajeva. Izložba će biti otvorena do konca ožujka.

(Nastavak)

JEDANAESTI KOMENTAR

»Kod nas je običaj, da svinju prije klanja onesvijeste toljagom, da previše ne skviči,« tumačio je Micek Titu Labijenu, kojega su čuvala dva krupna momka sa sjekirama u ruci. »Želite li taj način, ili ćete nam se zakleti, da ne ćete zvati u pomoć? Jasno, ako kriknete, izbit ćemo vam dvadeset i osam zubi, da potučete očev rekord. Ponovite za mnom točno: Jupitra mi i ostalih bogova, božica, vučica, lara, penata, njihovih sinova, kćeri i unuka, ne ću vikati!«

»Jupitra mi i ostalih... ne ću vikati,« smjerno je cijedio pobijeđeni prvak teške kategorije.

»Ako otvori usta... već znate!« oholo je natuknuo momcima pobjednik iz četvrtog B razreda.

Na Miceku se te večeri desila golema promjena. Da ga je gospodin razrednik Popay mogao vidjeti u času, kad je prezirno potapšao po trbuhu Cezarova prvog doglavnika (»tako, kako sam rekao i budite kuš!«) ili kad je seoskom glavaru izdavao naređenja (»a kad se primaknete na trideset koraka, onda dušu u sebe bez kašlja i kihanja; razumijete!«), gospodin razrednik Popay, a možda i sam gospodin direktor rekli bi sami u sebi: »Vraže, je li to onaj Šiška iz druge klupe?!« i odmah bi počeli brisati naočale.

Treba priznati, i o tom nema sumnje, da se je Micek u početku strašno bojao. Takvog straha nije pretrpio nikad u ižvotu; možda niti onda, kad mu je Autobus prošle zime vezao na noge skije i gurnuo ga niz strminu. Ali malo po malo promućkan nenadanim i opasnim pustolovinama strah se u njemu rastopio kao šećer u kavi. Bio je spreman na najsmionije i najluđe vratolomije.

»Jeste li pročitali koji roman Karla Maya?« upitao je crnokosog mladića, koji je imao u lijevom uhu okruglu naušnicu i neku staru pucaljku, koja je nalikovala na slavnu Henryjevu pušku za medvjede.

»Ne, nisam.«

»Šteta. Morat ćemo da otpužemo do Cezarova logora, da čujemo, što namjerava. Puzanje se izvodi na ovaj način...«

Gotovo od riječi do riječi Micek je ponavljao divne upute iz »Vinetou-a«, »Od Surehanda« i ostalih slavnih romana, iz kojih njegovi vršnjaci širom svijeta uče, kako su Evropljani potamanili svoju braću crvenokošce.

»U redu, sad znam sve,« rekao je mladić s naušnicom. »Samo ne znam, hoću li moći da zavijam kao taj... kokot.«

»Kojot, a ne kokot. Veli se i šakal, ali ‚kojot' ljepše zvuči. Uostalom, ako zavijanje i ne ispadne kako treba, on se ne će dosjetiti. On po svoj prilici nije nikad ni čuo pravog, živog kojota s divljeg Zapada.«

Na prstima i vršcima cipela započeo je Micek novu pustolovinu. Puzao je kroz mrak, ne znajući kuda prolazi, ni kamo ide. Nekoliko je puta tresnuo koljenom u kakav kamen zaostao od gradnje zida ili o drvenu kladu, zaboravljenu na ledini. Prošuljao se kroz oštro kupinovo šiblje stišćući usne i oči i odmah zatim pogladio trbuhom klizavu baricu još punu blata od posljednje kiše. Doskora je primijetio, da nije ni poglavica Apaša, ni njegov dični bijeli prijatelj: ruke su mu se sve češće i češće kršile ne podnoseći težinu tijela, a u križima ga je boljelo, kao da ga trgaju na dva komada. Dahtao je kao lovački pas, kad se vraća iz guštare s jarebicom u zubima.

»Možda bi bolje bilo, da malo hodamo,« rekao je svome pratiocu, koji ga je slijedio s desna nadigavši stražnji dio tijela tako, da je nalikovao na golemog pauka s četiri noge. »Smije se i to, ako je neprijatelj jako daleko. Glavno je opreznost.«

»Meni svejedno,« ravnodušno odgovori pauk ispravivši se na dvije noge.

Primicali su se selu. Pri mjesečini razabirali su se prvi krovovi i krošnje voćaka pokraj njih. Obišavši grm, koji je oštro vonjao nekim kiselastim mirisom Micek se naglo zaustavi i oštro šane:

»Lezi!«

Pratilac se sljušti kao da je propao u ponor. U daljini od niti deset koraka ležale su dvije tamne spodobe, nadignutih glava poput morževa.

»Možete li onesvijestiti čovjeka jednim udarcem šake u sljepočicu?« šanuo je Micek sasvim tiho pratiocu na uho.

»Ne vjerujem... a vi možete?« sa strahopočitanjem upita mladić.

»Dakako da mogu. Dosad, istina, nisam imao prilike da se time bavim, ali znam, kako se izvodi.«

Kad je pratiocu ispripovjedio još jednu napetu stranicu iz »Old Shatterhanda«, u kojoj se ljudska šaka za zabavu mladih čitača pretvara u željezni malj, Micek reče:

»Vi ćete desnoga, a ja lijevoga. Pušku ostavite u grmu, da vam ne smeta. Kako sam vam rekao, ne pravite previše galame!«

Šuljanje je bilo izvedeno na pravi indijski način. Neprijatelji nisu ni primijetili, kad je Micek tresnuo laktom u panj posječenog stabla i tiho zajauknuo. Dvije šake raznih veličina, ali dobro upućene u smrtonosan udarac lebdjele su nad glavama, koje su potiho nešto šaptale. Da li je u tom času sjena jedne šake kliznula niz neprijateljske obrve ili je Micek kihnuo, nije poznato. Svakako se glava lijevog neprijatelja začuđeno okrenula uperivši u Miceka radoznao nos razrednog centerhalfa.

»Ne udaraj!« ciknuo je uplašeno Micek.

Ali već je bilo prekasno. Veća šaka, dobro poučena u pravila divljeg Zapada spusti se naglo i kliznuvši niz čelo spljošti pritiskom od nekoliko

Za hrvatski oltar u Jerusalemu

darovali su već mnogi naši čitatelji i čitateljice po koji plemeniti dar, da se to narodno, kulturno i vjersko djelo uzmogne potpuno ostvariti. Hvala svima! Molimo i druge, da se jave ma i najmanjim prinosom, koji mogu poslati i na upravu „OBITELJI"

atmosfera izbočine na Belzebubovu obrazu. Iz nosnica i gornje usne šiknu krv.

Ratnički nagon u Belzebubovim mišićima, nabujao i zagrijan događajima posljednjih dana šiknu kao voda iz gejzira. Nastade nijemo valjanje praćeno na časove režanjem, pobjedničkim poklicima i bolnim hropcima, kad bi prsti kojeg od boraca dohvatili pramen kose ili mekanu jabučicu protivnikova lica. U noći obasjanoj kosom mjesečinom, borila su se dva mlada čovjeka za ideale pravde i slobode, ne čujući glasove drugova, koji su im nastojali objasniti, kako su časni ideali dospjeli na krivo mjesto u jednadžbi te će rješenje svakako ispasti s minus predznakom.

Ne videći izlaza, Micek otrči do grma po pušku. Zazujavši dvaput zrakom, kundak se spusti na najveće mišiće boraca kao tvrda nijema opomena. Potresena u vlastitoj simetrali, zavađena se tjelesa otrgnuše, svako na svoju stranu.

Sjedeći u travi skrivljena lica, nabubrene gornje usne, tetoviran noktima po čitavom licu, Belzebub blenu u Miceka:

»Šiška, propalice, zar si se prodao onom rimskom razbojniku?«

»Zebub, ako to još jedamput rečeš, dobit ćeš potres mozga! Digao sam revoluciju, pobijedio Tita Labijena i došao da potučem Cezara, a ti se biješ s mojim vojnicima.«

»Tvojim vojnicima?!« Da mu nije gornja usna otkazala poslušnost, Belzebub bi bio isčašio vilice od smijeha. Ovako je samo podrhtavao bradom i naškubljenih usta neprirodno dubokim glasom zarzao: »Ho, ho, ho, ho, hooooo . . .«

Dok je Micek pričao o događajima, koji su se ludom brzinom odnizali kroz cigli jedan dan: o bježanju iz zatvora, o zrnima graha, o uzaludnom plivanju preko rijeke, o pobuni Tita Labijena, o seoskoj četi, lice se Belzebubovo — po prvi put nakon osam godina drugovanja s Micekom — prelilo nekim neobičnim mirom i ozbiljnošću, koja je po svoj prilici značila zavist i poštovanje. Ne, ovaj čas mu nikako ne bi palo na pamet, da položi bradu na Micekov zatiljak i poškaklje ga po trbuhu.

»A gdje su sada seljaci?« upitao je Belzebub odjednom, poskočivši sa zemlje.

»Opkolili su neprijatelja sa svih strana u udaljenosti od trideset koraka. Kad dademo znak hicem iz puške, navalit će na vojnike, razoružati ih i povezati,« sigurnim glasom odgovori Micek.

»Šta?! Glupane, idiote, bedače . . . znaš li, što će se dogoditi?«

»Što bi se dogodilo? Iznenadit ćemo ih i pobijediti.«

»Rog ćeš pobijediti, tikvane! Oko cijelog sela je poredana naša vojska. Seljaci će navaliti na naše i pomlatiti ih.«

»Kakva vaša vojska?« Razrogačene Micekove oči buljile su bez razumijevanja u Belzebubovo lice izobličeno udarcima i strahom.

»Kad smo ti ostavili onu poruku, odjurili smo s Nacekom u grad i čekali pred školama. Valjda znaš, da je danas subota. Sve su se škole priključile, osim sedmaša i maturanata, hohštaplerske marve. Prva realna se nalazi na jugu pokraj sprava, treća realna i prva klasična su iza dvanaeste legije, a druga i četvrta realna iza desete. Nacek nam je sve rastumačio. Naši su na automobilima.«

»Kakvim automobilima?«

»Bambus je otišao u šofersko udruženje i kazao za Štefeka. Četrnaest taksija čeka na cesti da prevezemo glavne zarobljenike: Cezara, legate, prefekte i centurione. Jao, što si učinio!«

»Učinio sam ono, što bi svaki pametan čovjek učinio na mom mjestu! Kad ćete dati znak za navalu?«

Belzebub izvuče iz džepa posuđeni sat, velik i debeo kao glavica crvenog luka:

»Cezar je odlučio da navali ujutro u četiri sata. Sad je pola sata iza ponoći. U jedan sat će zatrubiti trublje na automobilima.«

»Onda je sve u redu!«

Ne osjećajući umora, hitar i lagan kao ptica Micek se izgubi u mraku. **(Nastavit će se.)**

U PARLAMENTU

Engleski prvi ministar Lord Frederic North (1733-92) znao je često zaspati kod dugih i dosadnih govora pojedinih parlamentaraca. U takvim prigodama bilježio bi jedan od tajnika riznice glavne točke govora protivničkih stranaka, i lord, čim je na takvu cedulju bacio oko, znao je, što ima odgovoriti. Kod jedne stvari, koja se ticala mornarice, našao je jedan član parlamenta za potrebno dati pregled gradnje brodova i bio je započeo od praoca Noja i došao već do španjolske nepobjedive Armade i Elizabete Engleske. U tome se lord North prene i misleći, da ga je tajnik probudio, upita ga: »Dokle je došao časni gospodin?«

»Do kraljice Elizabete,« odgovori sekretar.

Zlovoljno reče ministar: »Ta, moj dragi! zar me nijeste mogli ostaviti, da spavam još nekoliko stoljeća?«

Priča

LASTA

Napisala Zorka Sever

Jednog mi jutra donese brat Milko iznemoglu mladu lastu bijelog vratića, kojoj zli dječaci porušiše gnijezdo. Kako ćemo i što ćemo s njom? Jadna sirotica stisnula mi se na dlanu kao prava mala sirotica, a svojim crnim sjajnim očicama sa strahom nas promatrala.

Brzo donesemo tatin stari šešir, natrpamo ga nježnim pahuljicama naše »pokojne« guske i eto joj novog doma! Mala sirotica srećno se u njem smjestila. Milko se svojski primio posla i brižno mi donašao muhe, kojima sam ju hranila. Na poziv »cr, cr« otvarala je svoj žuti kljunić i mi smo je hranili. Dnevno je dobivala preko dvjesta muha pa po koju gusjenicu za poslaticu.

Budući da je bila dijete kasnoga legla, pobojah se, hoćemo li je mi moći potpuno ishraniti, da bude sposobna za jesenji lijet u toplije krajeve. Zato je odnesosmo u susjedov novi lastin dom — ali k lastavicama, kojima vratići ne bijahu bijeli, već tamno-crveni. Kako će je djeca ovih starih lasta primiti, ne mogosmo znati, zato se prišuljasmo k zidu, dok je dolazila stara lasta, da vidimo, hoće li je pokćeriti. I gle! Kad su stare laste sa hranom prilijetale gnijezdu, obredaše se crveni vratići sa žutim kljunićima, i majka i otac ih nahraniše, a oni zadovoljni čekaše, dok opet na njih ne dođe red. Tad opazimo, kako se pojavila glavica s bijelim vratićem. Razjapio se žuti, žvalasti kljunić i čeka, hoće li biti tuđa majka ili otac srca milosrdna. A stare, dobre laste nasitiše i nju. Odmah nas minu tjeskoba, jer smo vidjeli, da smo malu siroticu smjestili u milosrdni dom.

O, kako bi mnogo dijete bilo srećno, kad bi i njega tuđi roditelji tako prigrlili.

Legenda

ISUSOV KREVETIĆ

Vladala je oštra zima, kada je Josip s Marijom i Isusom morao bježati u Egipat, jer je kralj Irud htio ubiti Isusa.

Put je bio dug i težak. U noći sred pustinje ne bijaše ničesa do pustinjskog pijeska, i Sveta Obitelj nije znala, kako da zaspe.

Sv. Josip je nastojao da se pobrine Isusu za krevetić od komadića drva, koji su bili potrebni za oganj. Ni to nije bilo dosta, i Blaževa Djevica je plakala, što njezin Sin trpi zimu i ne može usnuti.

Ali kako su suze Blažene Djevice tekle na pijesak, čuo se iz zemlje sitan glasić: »Tu smo, tu smo!« i izlažahu iz zemlje sitni listovi malene zelene biljke, stiskahu se jedan do drugog i pokriše zamalo čitavi prostor oko Blažene Djevice s Isusom. Na tom mekanom pokrovu mogli su lijepo usnuti bjegunci nasred ogromne i tajne pustinje.

Malene biljke, koje su te noći izrasle na tom mjestu, puštale su kasnije divan miris: bio je to miris zahvalnosti, koji su one primile s haljina Svete Obitelji za dobar san, koji im je tako bio omogućen.

K.

Dječja priča u slikama

ZLATNI KOKOT

PO A. PUŠKINU — ILUSTRIRAO ANATOL SERGEJEV *(Nastavak)*

Osmoga dana ugleda car Dadon u dolini krasan šator, a iza njega su ležale tisuće lješina mrtve vojske, na koje su se kupila crna jata gavranova. Car side s konja i pođe prema šatoru.

Kad on pred šator, a tu leže oba njegova sina, probodeni mačevima. Konji mrtvih careviča tužno su spustili glave i nemimo su kopali kopitima zemlju. Car tužno zaplaka nad mrtvim sinovima.

Uto se na ulazu šatora pojavi krasna djevojka. Bila je to Šamahanska carica, koja ljubazno pozdravi cara. Sav očaran njenom pojavom car zaboravi na svoje mrtve sinove i na sav bol srca svoga.

Šamahanska carica uze cara za ruku i uvede ga u svoj šator. Tu ga posadi i pogosti. Caru je tako lijepo bilo kod Šamahanske carice, da je tu ostao punih osam dana.

(Nastavit će se.)

Dokle ostaje žena mladenačka?

Bilo je nekoć vrijeme, kada se je kao konac ženske mladosti smatralo ono doba u kojoj muškarac tek počinje da živi. Ali danas je prevladala spoznaja, da je prerano starenje kod žena posve neprirodna pojava, a dolazi otuda što većina žena 60 dana u godini nije na svome mjestu. Ovo doba tegoba, nesigurnosti, neprilika i duševne depresije ne ostaje bez utjecaja na vanjštinu i zato se pomoću reform uloška »Camelia« brinite, da ne propadne uzalud ni jedan dan vaših najljepših godina! »Camelia« pomaže da zaboravite na sve ono što vam je prije stvaralo neraspoloženje i brige! Debeli slojevi najfinije pahuljaste »Camelia« vate iz staničevine zajamčuju najveću sposobnost upijanja i diskretno uništenje. A »Camelia« pojas jamči za sigurno nošenje i slobodno kretanje.

Camelia

Ulošci:
popular 10 komada . . . Din 24.—
special 6 » . . . » 12.—

Pojasi:
končani . . . . . » 20.—
svileni uski . . . . . » 20.—
svileni široki . . . . . » 26.—
svileni frote . . . . . » 26.—

Idealni reform ulošci i pojasi za dame

Domaći proizvod

Dobije se u svim radnjama higijenskih artikala. Inače, na upit, javlja najbližeg dobavljača Rave d. d., Zagreb

Pazite na modri originalni omot!

Šale

ISKUSTVO. K n j i g o v o đ a: »Hoću li Dulčiću otkazati? Otkako se oženio, dolazi u jutro u ured redovito pol sata kasnije, a navečer odlazi već po sata prije.«

D i r e k t o r: »Pustite ga samo! Ne će dugo trajati, pa će on u jutro dolaziti pol sata prije, a na večer ostajati i mnogo dulje.«

DOBAR ČOVJEK. Š o f e r (svome šefu): »Oprostite, ali ja bih vas htio upozoriti, da za prošli mjesec još nisam dobio plaće.«

Š e f ga prijateljski potapša po ramenu, te mu s prijaznim osmijehom reče: »Pa, dobro — oprаštam. Ne govorimo više o tom!«

ČUDAN IZGOVOR. G o s p o đ a (služavki, pregledavajući njenu knjigu): »Već tri mjeseca nigdje niste bili u službi? To vam baš ne služi za preporuku.«

S l u ž a v k a: »Ali sam zato prije toga u dva mjeseca izmijenila šest službi, milostiva!«

RASTREŠENOST. S e l j a n k a treba da kod bilježnika potpiše neki spis. »Ja ne znam pisati,« rekne ona.

B i l j e ž n i k: »E, pa onda ćete načiniti tri križa i k tomu ćete pripisati: vlastoručno!«

NEOBIČAN ZAHTJEV. O n: »Ljubice! Ne mogu bez vas više živjeti ni časa!«

O n a: »Dokažite mi to!«

MUČENIK. Sastali se u nedjelju nadničari Luka i Blaž te razgovaraju o zaposlivanju. »Oh, brate,« reče Luka, »posla ima na svakoj gradnji, da čovjek ne zna, gdje mu je glava. Počne se obično u sedam sati u jutro, pa treba nositi cigle sve do podne. Koliko se čovjek pri tom namuči i oznoji! A u podne ima samo jedan sat odmora, iza čega onda slijedi opet teglenje sve do mraka, a pokadšto i dulje, ako su potrebni još i posebni sati rada. Upravo užasno!«

»Doista, to je mnogo,« potvrdi Blaž. »Pa kako se već dugo tako mučiš? . . . Da ti iskreno kažem, nekako mi slabo izgledaš!«

L u k a: »Sutra ujutro ću početi.«

TEMELJITO. O n a: »Dakle, dragi Mirko, kada me oženiš, ti ćeš se okaniti pušenja, zar ne?«

On: »Da, mila moja.«

O n a: »I pića?«

On: »Da, mila moja.«

O n a: »I polaska od kuće poslije večere?«

On: »Da, mila moja.«

O n a: »A čega ćeš se još okaniti meni za ljubav?«

O n: »I svake pomisli, da se s tobom oženim, mila moja!«

Slika na omotu:

BLAGOVIJEST

Naslikao M. Vanka

NAŠ DOM

OTAC I MAJKA PREMA DJECI

Obitelj je kraljevstvo, gdje su roditelji pravi gospodari, a podanici su djeca. Kraljevstvo obitelji je tako maleno, da zajednički osjeća veselje i žalost. To kraljevstvo je srušeno time, ako su njegovi podanici prisiljeni da se udalje iz njegove sredine. Danas to biva vrlo često. Nesamo muška djeca, nego čak i ženska su djeca prisiljena da radi kruha napuste kraljevstvo obitelji — mjesto najljepših uspomena. Svi se mi s milinom sjećamo onih intimnih ljepota, što smo ih osjećali u krugu svojih najdražih. Ipak možda sebi ni danas nismo svijesni mnogih borba, koje su u obitelji neizbježive.

Nekada, u vremenima, koja nam danas zvuče kao doba priča, sin je naslijedio oca u njegovu zanimanju, i k tome je bio upravljen čitav odgoj sina. Kći je bila većinom odgajana od majke. Danas su prilike drukčije i one traže u mnogočem novo, pa tako i novi poredak u vođenju i odgoju djece. Znati kod odgoja staviti sve na pravo mjesto i dobro podijeliti polje odgoja između oca i majke, to je pravo umijeće. Mnogi to na laku ruku rješavaju, te se često čuje, gdje otac veli: »Ja se brinem samo za svoje sinove,« a majka: »Samo meni pripadaju kćeri.«

To ograđivanje ide tako daleko, da se često otac ustručava protusloviti išta protiv odluka, koje su učinjene za njegove kćeri, a isto i majka za sinove.

Da to nije na svom mjestu, pokazuju današnje prilike. To se moglo podnositi kod nekadašnjeg sistema života, ali danas, ako roditelji žele dobro svojoj djeci, potrebna je tijesna saradnja oca i majke. Postavljanjem takve apsolutne granice između oca i majke, što se tiče odgoja djece, izostat će željeni uspjeh.

Neki misle, da sin do svoje sedme, desete ili dvanaeste godine pripada majci, a istom iza toga će otac ozbiljno pružiti svoju ruku za njegovo odgajanje. A neki vele, da otac u tim ranijim godinama ne smije nego vrlo izdaleka i rijetko sudjelovati u odgoju. Otac bi prema tome bio kao stražar domaćih događaja i ne bi zalazio u taj krug, nego tek kao strogi sudac, da kori i kažnjava, dok bi se majka morala mučiti, da postigne poslušnost u tom malom svijetu, a njezin se glas kraj toga ne bi nikada uzimao ozbiljno. Tako bi se dogodilo, da bi djeca mislila, da je otac stvoren za kažnjavanje, a majka za mazenje.

Nameće se pitanje: da li uska suradnja, koja nam se čini kao najbolji uvjet dobrog odgoja, ometa pojedinačno nastojanje oca ili majke?

Ne, nego otac i majka u želji, da dobro upoznaju svoje uloge, nastoje da se dobro upoznadu, da vode računa o okolnostima i vremenu i međusobnim osobnim prirođenim ili stečenim sposobnostima, te kada su jednom njihove dužnosti točno određene, oni ni nemaju želje, da ih odijeljeno vrše. Česti razgovori, savjetovanje, uzajamno sporazumijevanje, koje otkriva njihove osjećaje, učinit će, te će obadvoje zajedno rješavati i najsitnije poslove u odgoju djece.

Ako ishrana djeteta, mir i red, koji mora vladati u ishrani spada ponajviše na majku, i ako opća briga za zdravlje djeteta, odgajanje njegovih sjetilnih sposobnosti i duševnih pričanjem, igrama, slikama, te konačno neke stvari u odgoju kćeri, kojih su potrebe majci iz iskustva bolje poznate, spadaju direktno na majku, ne slijedi odatle, da otac pri tom nema uopće posla.

Prvi koraci djetinjstva iziskuju mnogo odricanja. Kako će ih majka moći uspješno voditi, ako susreće uvijek nove zapreke, potpunu nebrigu i nehajno nerazumijevanje tu, gdje mora susretati pomaganje i potporu?

Kada se majka s djetetom igra ili pazi na nj, priča mu lijepe priče, ona nesamo upoznaje dijete, nego ga i poučava, ali očeva je dužnost, da se obavijesti o sklonostima djeteta te da zajedno s majkom odredi potrebni smjer.

Nesamo majka, nego i otac mora slušati naivna dječja pitanja i na njih ozbiljno odgovarati; da ozbiljno razgovara, što ne isključuje veselost, nego krči put povjerenju djeteta, koje je bezuvjetno potrebno za uspješan odgoj.

Ako majka više bdije nad zdravljem djeteta, još kako je tu potreban i otac, koji će ublažiti njezina uzbuđenja i pretjerivanja, u čemu bi njezina osjećajnost mogla i prevršiti granicu.

Majka odgaja kreposti svojih kćeri, a u ocu one nalaze jaku i muževnu potporu, kao što će i sinovi radije otvoriti svoje srce očitoj majčinoj nježnosti.

Prema tome otac i majka zajedno treba da podržavaju poštivanje obiteljskih tradicija i osjećaja. Čast imena, želju za napretkom, jednoglasnost u iskustvu iz prošlosti, nade za budućnost, velikodušnu spremnost za žrtve, koje traži jedinstvo obitelji — sve će to oni zajedno tražiti i nalaziti, a njihov ugled bit će ojačan međusobnim poštivanjem. Vjerski odgoj i izgradnja značaja bit će bolji, ako oko toga nastoje zajedno i otac i majka.

Žena, koja radi sama, brzo je razoružana. Mora stoga i ona nastojati da muža potpuno navede, da i sudjeluje kod odgajanja djece. Na ženama je, kad postanu majke, da ožive tu tijesnu vrzu, da je podržavaju i jačaju.

Bilo za mušku ili za žensku djecu najjaču će pomoć naći roditelji u dobrom štivu, a za to se moraju svojski brinuti. K. M.

ILICA 128 ILICA 128
Nabavljajte Pokućtvo
kod I. D. Opačić i Sinovi
u vlastitoj kući
ILICA 128 telefon 62-39 ILICA 128

Svaka kuća i obitelj

koja se želi očuvati od zla nastalog kod ozlijeda kože, osipa, svrbeža, krasta, opeklina, natiska, žulja, vuka, rana od znojenja i upale kože, neka imade uvijek kod kuće ljekovitu **Bartulić mast,** koja štiti i čuva od svakog otrovanja i liječi svaku kožnu ozlijedu. Dobiva se u svakoj ljekarni. Cijena svakoj kutiji Din 10·—. Registrirano pod br. 246 od 31. X. 1934.

Ljekarna BARTULIĆ, Zagreb

DOLAC kraj Tržnice

KAKO ĆEMO PROSTRTI STOL

Domaćice, koje imadu lijep jedaći stol, kojega je gornja daska iz finog urešenog orahovog, hrastovog ili starog bukovog d.va, nerado taj stol pokrivaju bilo čime želeći da tako ljepota stola bude uvijek vidljiva.

Baš radi toga je raširena moda malenih postolnjaka za vrijeme jela.

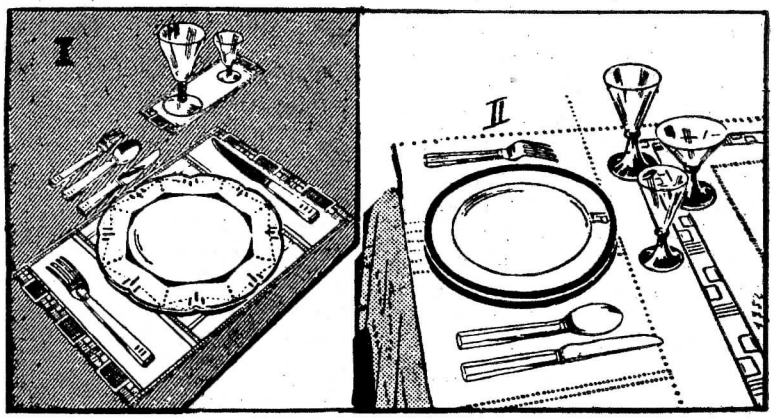

Mali postolnjaci postavljeni pod svaki tanjur i na sredinu stola ostavljaju dosta praznog mjesta, gdje se može vidjeti ljepota stola. Ti mali postolnjaci mogu biti raznog oblika i nijansa: četvorni, pravokutni, ovalni, okrugli, nasjeckani itd. Mogu se raditi iz svile, platna, slame, čipaka te se dadu zgodno uljepšati ukrasima i vezom. Na ove pojedine postolnjake se namjeste tanjuri, noževi, čaše, solnica i dr., jer treba po mogućnosti što više izbjegavati da se predmeti ne dotiču stola, čime se lako može poliitura povrijediti.

Na slici (I) vidi se postolnjak za ručak iz teškog starinskog platna, lijepo izrađen. Pravokutni oblik omogućuje da se na nj mogu postaviti tanjuri i pladnji. Sa strane su postavljene dvije čašice na malom postolnjaku, koji nema veze s onim, na kojemu je tanjur, ali često se događa, da je taj mali postolnjak za čaše zajedno s većim za tanjure.

Istom kod jela za večerom ističe se sva prikladnost i ljepota krasnog postolnjaka.

Na slici (II) vidimo postolnjak za večeru iz finog platna ažuriran rupicama na iglu. Ovaj je postolnjak, kako se vidi iz slike, još posebno lijepo ukrašen, što opet stoji na volju domaćice, koja ga izrađuje. Kao što nam svaka mrlja smeta na finim i ukusnim stolovima, te mrlje pogotovo upadaju u oči kod naših postolnjaka, a dok su ovi u redu, pružaju oku najljepše utiske. Na slici (II) osim lijepog postolnjaka vidi se i lijep raspored tanjura, pribora i čaša. Domaćica će prema ukusu znati izabrati ukusni ton boje vrpce, kojom se postolnjak može zgodno opšiti ili u lijepim bojama na postolnjaku izraditi mjesta za tanjure ili čaše. Ali to opet nije uvijek moguće, i stol može biti lijep i ukusan i bez tih sitnijih dotjeranosti.

Mira.

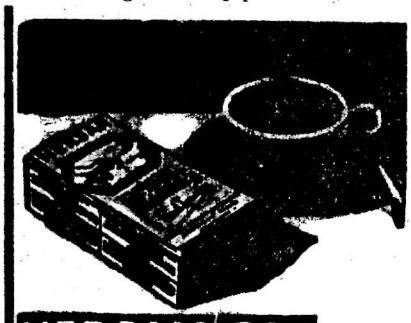

HERSANCAJ

Djeluje dobro kod obolenja želuca, jetara i bubrega.

Pomaže kod arterioskleroze i hemoroida

Olakšava muke i boli kod reumatizma i kostobolje

Ublažuje obolenja kod mjesečnog pranja i mijene

Odstranjuje smetnje od debljanja i čini vitkim

Dobiva se u svim apotekama

RADIOSAN, ZAGREB

Dukljaninova 1.

Reg. S. br. 19834/1933.

POKUĆTVO

Kupujte dobro i jeftino sa skladišta: **Slavko Henč, Zagreb, Vlaška ul. 70b** (Nadbiskupska palača). Izrada i po narudžbi. Van Zagreba dostava autom bez troškova pakovanja.

Uloške za krevete

na željeznom i drvenom okviru kao i sav ostali metalni namještaj te dječja kolica najjeftinije kod

FILIPA BAUMA

DEŽMANOVA 2 — PROLAZ TUŠKANAC

Dobar tek

Juha sa savijačom od kelja. Skuhaj dobru govedu juhu pa metni onda u nju narezanu savijaču od kelja, koju načini ovako: Kuhaj u slanoj vodi četvrtinu srednje glavice kelja pa je onda sitno nareži. Miješaj 4 dkg maslaca sa 2 žumanjka, dodaj tomu nasjeckani kelj, posoli ga, pobiberi (ili popapri), primiješaj 3 žlice žemljinih mrvica i snijeg od 3 bjelanjka. Načini iz te mješavine savijaču i peci je u šerpi, namazanoj mašću i posutoj žemljinim mrvicama. Kad je savijača pečena, nareži je i metni u juhu, koju tada odmah nosi na stol.

Palačinke sa špinatom i mozgom. Ispeci tanke palačinke. Polovicu tih palačinki napuni dobro kuhanim špinatom, a drugu polovicu pirjanim možđanima. Tako napunjene palačinke savij, odreži im krajeve, zatim ih prereži po polovici, da budu kao jastučići. Umotaj ih u razmućeno jaje i mrvice te prži u vreloj masti. Složi te pržene palačinke tada lijepo visoko na okrugli zdjelu i nosi ih na stol s ovim umakom: U kotlić metni pola žlice brašna, 1 cijelo jaje i 2 žumanjka, 2 deci kisela vrhnja i komadić maslaca pa to tuci na pari, dok ne zgusne. Kad je gotovo, posoli i nacijedi u taj umak sok od polovice limuna.

Omlet s vrganjima. Stuci 3 jajeta, 2 žlice mlijeka, malo soli i promiješaj pa ulij na vrelu mast u posudu, u kojoj se peku palačinke. Kada donja strana porumeni, stavi odozgo 2 do 3 žlice pirjanih vrganja. Zatim omlet preklopi i stavi tako jedan za drugim na zdjelu, pospi parmezanom i ponudi sa krastavcima. To je izvrsno jelo za večeru.

S. A.

ČUDNE ZGODE I NEZGODE

ČIKE DOBRIJANA U ABESINIJI

24.

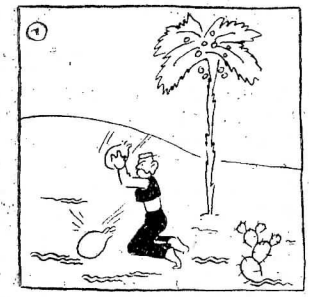

Iza toliko pretrpljenih nevolja čika konačno razbija kokosove orahe jednog o drugog. Orasi su tvrdi, te posao ide s mukom.

Dobrijanov trud je konačno nagrađen uspjehom i eno ga, kako s tekom srče odlično kokosovo mlijeko i jede orahovo meso.

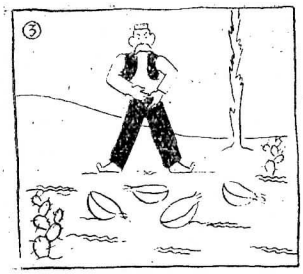

Zasitivši se čika lijepo se oporavio i gladi svoj dragi trbuh. Ali sada bi trebalo krenuti dalje, a tank je pokvaren i bez benzina. Konačno ima on zdrave noge, pa zašto ne bi pješke dalje otišao?

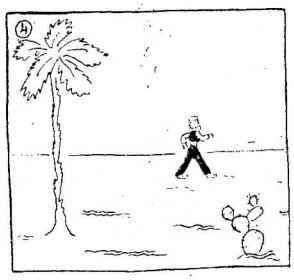

Smišljeno, učinjeno i čika se zaputio mašući naširoko rukama. Ide čika, ide velikim koracima naprijed po užarenom pustinjskom pijesku. Sa svih strana pripekla vrućina, a on ide ravno dalje.

Idući tako dugo naiđe na tablu, na kojoj piše »Addis Abeba«. Sjeti se, da je to prijestolnica Abesinije pa se zaputi prema njoj.

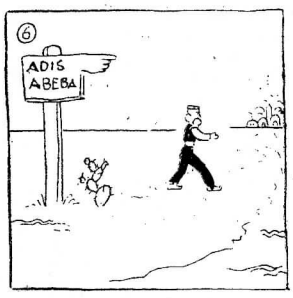

U daljini se vidi Addis Abeba. Konačno će Dobrijan stići svom cilju. Ali sada ga bije nova briga: kako će pozdraviti negusa.

Izišao je roman iz života Bl. Djevice Marije

»Marijin vrt«

Napisao ga je slavni češkoslovački katolički književnik Julije Zeyer. Cijena mu je 30 dinara, uvez. 40 dinara

Izdala

Knjižnica Dobrih Romana, Zagreb

Skijanje. — 15. o. mj. priredio je naš Zimsko-sportski savez međunarodna skijaška natjecanja u skokovima na mamutskoj skakaonici u Planici. Lani je Norvežanin Birger Ruud zapanjio svijet orijaškim skokom od 92 metra, a u Italiji se je skakalo navodno i preko 100 metara. Međutim je sada u Planici Austrijanac Josef Bradl, koji ima tek sedamnaest godina, skočio 101 metar, te tako srušio sve dotadanje rekorde svijeta! Najdulji skok na ovogodišnjoj Zimskoj Olimpijadi u Garmisch-Partenkirchenu iznosio je svega 76 m. Razlika je, dakle, za 25 m! Nešportaš gotovo ne može ni zamisliti, da čovjek može letjeti kroz zrak preko 100 m na daskama (bez krila! Oni lete i bez njih!). Naši su također postigli sjajne rezultate, a pobjedu je odnio Albin Novšak skokom od 89.5 m. Skakanjima je prisustvovalo oko 10.000 ljudi.

Nogomet. — Prvenstvene utakmice Z. N. P.-a nastavljene su ove nedjelje, te su »Građanski«—»Concordia« odigrali remis partiju s rezultatom 1 : 1. »Slavija« (Varaždin) je pobijedila je »Špartu« s 3 : 1, »Hašk« je pobijedio »Hajduka« s 9 : 0, te tako ujedno i poboljšao svoju slabu goaldiferenciju.

Od ostalih rezultata nogometnih utakmica valja istaknuti: »Željezničar«—»Slavija« 5 : 0, »Viktorija«—»Jugoslavija« 3 : 1.

»B. S. K.« (Beogradski sportski klub) je na svojoj turneji po Švicarskoj pobijedio Švicarsku s 3 : 1, dok je s »F. C. Biel-om« odigrao utakmicu 7 : 3, u svoju korist! Rezultati, kakove danas naši klubovi nisu u stanju postići!

Tenis. — Naši tenis-igrači državni prvak Punčec i Mitić nisu nas nimalo proslavili svojom turnejom po inozemstvu. Redovito gube matcheve s nepoznatim igračima. Radi izleta u inozemstvo ne bi se smio krnjiti naš teško stečeni ugled u tennisu. Trebalo je prije turneje s malo više autokritike prosuđivati formu! *vp.*

Anegdota

UČENJE LOGIKE

Lord Palmerston jahao je u Kensington i vidi, kako neki čovjek nemilo tuče i mrcvari svoga konjića, koji je bio zapregnut u teško natovarena kola.

»Hej! Zar se vi ne sramite to ubogo konjče tako prebijati?«

»Što konj pojede, to mora i zaslužiti, kao i ja,« odgovori kirijaš. »Uostalom, šta se to vas tiče? Ja sam konja za svoje novce kupio i platio, pa mogu raditi s njim, što me volja!«

Lord ne budi lijen, sjaše s konja i priveže ga za plot, pa pograbi čovjeka za kosu i udri po njem što ikad može svojom kandžijom.

»Ja ću tebe učiti logiku, ne boj se! Vidiš, to je moj bič; ja sam ga kupio i platio, pa mogu raditi s njim, što me volja.«

Ilustrovani tjednik „Obitelj" izlazi svake nedjelje. Pretplata 30 Din na tri mjeseca, za inozemstvo 4 dolara godišnje. Pretplata se plaća unaprijed Rukopisi se ne vraćaju. „Obitelj" izdaje Konzorcij Kuća Dobre Štampe. Za izdavača i uredništvo odgovara Dr Josip Andrić, glavni urednik „Obitelji" Zagreb, Trenkova 1. Adresa uredništva i uprave „Obitelji": Zagreb, Trg Kralja Tomislava 21. Telefon 54-17. Ček. rač. pošt. šted. br. 33.536 „Obitelj" se tiska u Tiskari Narodnih Novina u Zagrebu. Za tiskaru odgovara V. Kirin, Deželićeva ul. 2.

GABRIJEL JURKIĆ: BL. NIKOLA TAVELIĆ U BRIBIRSKOM SAMOSTANU